

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

A VÁLLALKOZÁSOK FINANSZÍROZÁSNAK SEGÍTÉSE

Évről évre növekvő kezességgel biztosított hitelállomány, eredményes részvétel a Növekedési Hitelprogramban. Mérséklődő kezességi díjak és fedezeti követelmények, a banki igényekhez igazított kezességi termékfejlesztés. Fókuszban az őstermelők és a családi gazdaságok finanszírozásának segítése. Alapítványi saját kockázatú kezességvállalás és új kezességigénylő rendszer kialakítása. Erről beszélgettünk Tóth Lászlóval, az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány ügyvezető igazgató-helyettesével.

Milyen eredményeket ért el 2013-ban az alapítvány?

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) célja az agrár-, de általában a vidéki vállalkozók és vállalkozások hitelképességének növelése, hitelhez jutási feltételeinek javítása, külső forrásbevonási képességének erősítése. Az alapítvány a lehető legkedvezőbb díjazás mellett nyújt készfizető kezességet a vállalkozásoknak, főként az agrárvállalkozásoknak.

Az AVHGA 2013-ban is céljainak, küldetésének megfelelően, kiemelkedő eredménnyel működött: több mint 5100 kezesség került kiadásra (az előző években 3400 és 3600 között mozgott ez a szám), a kezességgel biztosított hitelösszeg pedig meghaladta a 100 milliárd forintot (az előző években 70 milliárd forint körül alakult ez az összeg). A 2013. év végi kezességgel biztosított hitelállomány elérte a 85 milliárd forintot, amely 26 százalékkal több, mint a 2012. év végi

állomány. A nemzetgazdaságban, 2013-ban éves szinten egyedül a mezőgazdaság hitelállománya emelkedett (mintegy 13 százalékkal), miközben a

teljes hitelállomány, a KKV-k és az élelmiszeripar hitelállománya is csökkent. Az AVHGA által biztosított hitelállomány évről évre növekszik. Ez azt mutatja, hogy a hitelintézetek egyre nagyobb arányban vonják be a kezességet a kihelyezett hitelek mögé, egyre nagyobb szükség mutatkozik a garancia iránt.

Hogyan kapcsolódtak a Növekedési Hitelprogramhoz?

Az alapítvány teljesítményének jelentős emelkedésében fontos szerepet játszott a Növekedési Hitelprogram (NHP) első szakaszának megvalósítása. A Hitelprogramban az agrár- és vidéki

„a hitelintézetek egyre nagyobb arányban vonják be a kezességet a kihelyezett hitelek mögé”

Tóth László

vállalkozások hitelhez jutásának előmozdításában meghatározó szerepet vállalt az alapítvány, és a hitelprogramban részt vevő három garanciaintézmény közül a legnagyobb portfóliót garantálta. Az élelmiszer-gazdasági vállalkozások aktivitását jelzi, hogy az NHP első szakaszában kihelyezett hitelállomány 15 százalékát az agrárium vette igénybe, 26,6 milliárd forint volt a kezességgel biztosított hitelösszeg. Az alapítványi kezességvállalást a vállalkozások alapvetően forgóeszköz és beruházási célú hitelekhez igénylik. 2013-ban - köszönhetően a Növekedési Hitelprogramnak is - a beruházási hitelek évek óta tartó, alacsony szinten történő stagnálása megtört, az előző évhez képest az alapítványi kezességgel biztosított beruházási hitel összege 60%-kal, a forgóeszköz hitel 24%-kal nőtt.

Mit mutatnak a 2014. évi adatok?

A rendelkezésre álló adatok szerint 2014. első negyedévében a kezességi darabszám és a kezességgel biztosított összeg tovább növekedett. Míg 2013 első negyedévében 700 kezességet nyújtott az alapítvány, és a kezességgel biztosított hitelösszeg kb. 12 milliárd forint volt, addig 2014 első három hónapjában mintegy 1200 kezesség került kiadásra, a kezességgel biztosított hitelösszeg pedig meghaladta a 20 milliárd forintot. Fel kell hívní a figyelmet arra is, hogy a 2013. negyedik negyedévi adatokhoz képest - amelyben az NHP első szakasza végrehajtásának rendkívüli húzóhatása is szerepet játszott - valamivel elmarad a 2014. első háromhavi teljesítmény. Az alapítványi szerepvállalás az NHP második szakaszában is számottevő maradt, kezességünket aktívan igénybe veszik a bankok. Jók az eddigi eredmények, de a jövőben az lenne a feladat, hogy a bankok azokat a cégeket vonják be a finanszírozásba, amelyek kisebbek, és magasabb kockázatot képviselnek. A kezesség igénybe vételével a bankok csökkenthetik kockázataikat, így bővíülhet a hitelképes vállalkozások köre, ami főként a kisebb cégek növekedését segítené elő.

Milyen területeken tudja az alapítvány segíteni a vállalkozások finanszírozásának előrelépését?

Az alapítványi tevékenység kiterjesztésének egyik lehetséges terepe az életképes mikro méretű vállalkozások fejlődésének előmozdítása. Az NHP II. szakaszában lehetőség van az őstermelők és a családi gazdaságok finanszírozására is. Ez kedvező lépés, hiszen a mikro vállalkozások finanszírozását kiemelten kezeljük, ügyfeleink 80 százaléka ebből a körből kerül ki, 40 százalékuk pedig egyéni cégformákban működő vállalkozás, családi gazdálkodó és őstermelő. Az agrárium hitelintézeti finanszírozása más ágazatokhoz képest eltérő technikákat igényel. Különösen érvényes ez az őstermelői, családi

gazdálkodói körre, amelynek csak egy része folytat tényleges gazdálkodási tevékenységet. A kedvezményes kezességnyújtásnak alapvető szerepe lehet e gazdálkodók hitelhez jutásánál, de sokszor abban is, hogy a tényleges gazdálkodás felé vegyék az irányt.

Milyen lehetőség nyílik e mikro vállalkozói kör bevonására a hitelezésbe?

Bár e cégek száma magas, nagy részük jelenleg nem hitelképes, kívül esnek a bankok finanszírozási látókörén. Sok bank egyáltalán nem is foglalkozik ezzel a speciális szegmessel. Nagy eredmény lenne, és az NHP forrásával, valamint alapítványi segítséggel reális lehetőség nyílik arra, hogy ezen mikro-vállalkozások akár csak kisebb része bevonható legyen a hitelezhető vállalkozások körébe.

Az alapítványnak az a szándéka, hogy a szóban forgó gazdálkodói körben növelje aktivitását. Ezért az agrártárca, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a hitelintézetek bevonásával a közelmúltban szemináriumot szerveztünk. Az volt a célja, hogy az őstermelők, családi gazdálkodók finanszírozásának akadályait közösen feltárjuk, és párbeszédet alakítsunk ki a kormányzati szereplők, az agrárium képviselőit ellátó szakmai szervezetek, a hitelintézetek, valamint az AVHGA között annak érdekében, hogy e speciális kockázati értékelést igénylő vállalkozások finanszírozását elősegítsük. Konszenzus alakult ki abban, hogy az összes érintett szereplőnek vannak feladatai az őstermelői (mezőgazdasági) finanszírozási rendszer fejlesztésében: a kormányzatnak jogalkotási kérdésekben, a pénzintézeteknek az ágazathoz való rugalmas alkalmazkodásban, illetve a szakértői háttér kialakításában, az érdekképviseleteknek és vállalkozóknak pedig az érintettek pénzügyi tájékozottságának javítása terén. Az alapítvány a kezesség feltételrendszerének célzott alakítása révén vehet részt a szóban forgó gazdálkodói kör finanszírozásának előmozdításában.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával szorosabbra vont együttműködés mennyiben mozdítja elő az alapítványi célok megvalósítását?

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és az alapítvány között 2014. március 19-én létrejött együttműködési megállapodás fontos szerepet játszhat az agrárágazat finanszírozásának segítésében. Közös erőfeszítéseket kívánunk tenni azért, hogy az életképes vállalkozások hozzá tudjanak férni a külső (így hitelintézeti) pénzügyi forrásokhoz. A NAK és az alapítvány célcsoportja, akárcsak stratégiai céljai is azonosak, ezért kiemelkedő jelentőségű a tapasztalatcsere és az együttműködés, a szinergiák kihasználása. Sok agrárvállalkozás nem rendelkezik elegendő információval a külső finanszírozási lehetősé-

gekről, hitelezési és támogatási konstrukciókról, nem egy esetben idegenkednek a hitelfelvételtől, és ez megnehezítheti fejlődésüket. Ezért kulcsfontosságú, hogy az alapítvány és a NAK pénzügyi oktatási, ismeretterjesztési téren is elérje a vállalkozásokat, hogy azok megismerjék és használják a számukra legcélszerűbb pénzügyi-finanszírozási megoldásokat. A NAK és az alapítvány együttműködésében olyan területek kapnak hangsúlyos szerepet, mint például az őstermelők és családi gazdaságok finanszírozási feltételeinek javítása; az uniós programokhoz kapcsolódó finanszírozási eszközök megismertetése a vállalkozásokkal; az alapítványi saját kockázati kezességi támogatás felkínálása a kamarai tagsággal is rendelkező agrárvállalkozásoknak.

Milyen egyéb lehetőségei vannak az alapítványnak a finanszírozás segítésére, a garancia volumen növelésére?

Az alapítvány rendkívül kedvező, 2013-ban is csökkentett (az agrárium esetében a kezességgel biztosított összeg 0,3-0,4 százalékát kitevő), az agrár beruházási hiteleknel pedig a legalacsonyabb díjakkal nyújtja kezességét. A fedezeti elvárásaink is alacsonyak, így a fenti területeken már csak korlátozottak az üzletfejlesztési lehetőségek. A banki igényekhez igazított kezességi termékfejlesztés ugyanakkor folyamatosan zajlik. Az európai támogatási szabályok az agráriumra vonatkozóan szigorúbbak, mint más ágazatok számára: alacsony a de minimis keret (15 000 euró/vállalkozás/három év). A kedvezményes kezesség állami támogatásnak minősül, sok cég agrár de minimis kerete gyorsan kimerülhet, így a továbbiakban nem vehetnének igénybe támogatott díjazású kezességet. Ennek a problémának az áthidalására az AVHGA kidolgozott egy megoldást: az alapítványi támogatással működő saját kockázati kezességet, amely az NHP keretében felvett hitelek esetében is igénybe vehető. Ezt az AVHGA felajánlása nyomán olyan agrárcég kaphatja (maximum 300-500 millió hitelhez, 50 százalékos készfizető kezesség mellett, 0,5 százalékos díj), amelynek kimerült a de minimis támogatási kerete. Ebben az esetben állami támogatásra nincs lehetőség, ugyanakkor az alapítvány saját támogatásként képes biztosítani a kedvezőbb díjat.

A kezességigénylő rendszer fejlesztése mit tesz lehetővé?

Az alapítvány nem áll közvetlen kapcsolatban a vállalkozásokkal, a banki hitelszerződésekhez kapcsolódik. Egy olyan új elektronikus kezességigénylő rendszer, felhasználóbarát webes felület kialakításán dolgozunk, amely az egész hitelügylet átfutási idejére kedvező hatással lesz, mind a hitelezési, mind a kezességi szakasz rövidebb lehet.

TÁMOGATOTT NÖVÉNYBIZTOSÍTÁS

Világszerte sok térséget érint negatív a szélsőséges időjárás. A világgazdaság egészét tekintve 2013-ban a természeti katasztrófák által okozott károk értéke 125 milliárd dollár körül volt, ami megközelítőleg Magyarország éves GDP-jének felel meg. Az utóbbi években hazánkban is egyre több problémát okoz a szélsőséges időjárás a mezőgazdasággal foglalkozóknak.

A magyarországi termőterületnek csupán 40 százaléka védett biztosítással, pedig a tapasztalatok szerint éves szinten mintegy 130-150 milliárd forintos természeti kár érheti a gazdálkodókat. A mezőgazdaságban elsősorban a jégverés, a nagyobb viharok és tüzek, az aszály, a villámcsapás, a fagyok, a kőomlás és a földcsuszamlás okoztak kárt, főként a gyümölcs-, a kukorica-, a repce-, a napraforgó-, a dinnye-, a paprika- és paradicsomtermésben. A mind gyakoribb extrém időjárási jelenségek rendkívül kiszolgáltatottá teszik a gazdákat, megfelelő biztosítás nélkül súlyos helyzetbe kerülhetnek. A biztosítások megkötésére igyekeznek ösztönözni a gazdálkodókat az, hogy a piaci biztosítások esetén az éves díj legfeljebb 65 százalékáig állami támogatást igényelhetnek.

A 2013. évi biztosítási díjtámogatáshoz kapcsolódó kifizetések rövidesen befejeződnek. Eddig mintegy 4700 biztosított mezőgazdasági termelő kapta meg támogatott növény-

biztosítási szerződése díjának 65 százalékát, hozzávetőlegesen 2,3 milliárd forint támogatás folyósítására került sor.

2014-ben mintegy 10,7 millió euró, vagyis több mint 3 milliárd forint használható fel a növénybiztosítási szerződések díjának támogatásához. Támogatás az úgynevezett „A”, „B” és „C” típusú növénybiztosítási szerződésekhez nyújtható. Ehhez azonban az egységes kérelemben a biztosított mezőgazdasági termelőknek 2014. május 15-ig jelezniük kellett támogatás iránti igényüket. A beadási határidő lejártát követően - bizonyos feltételek mellett - még további 20 napig be lehetett adni az igénylést. A biztosítási szerződést a kérelem beadása után is meg lehet kötni. A megkötött biztosítási szerződés másolatát 2014. augusztus 31-ig kell eljuttatni a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal illetékes megyei kirendeltségéhez.

A lehetőséget azért is érdemes kihasználni, mert ebben az évben a biztosítás kockázati köre is kiszélesedett, ma már olyan, a legnagyobb károkat jelentő veszélynemekre is kiterjed, mint a jégverés, a viharkár, az aszály, az árvíz, vagy a felhőszakadás. A kedvező éves biztosítási díj mellett az is komoly előny, hogy a mezőgazdasági biztosítással rendelkező termelők jóval nagyobb kárenyhítő juttatásra jogosultak, mint azok, akik nem védik magukat biztosítással.

TÖBB SZEREPLŐ A BIZTOSÍTÁSI PIACON

Az idei évben az eddigi három szereplő - az Allianz, a Generali és a Groupama biztosítók - mellett már az Első Magyar Agrárbiztosítási Ügynökségnél is köthető agrárbiztosítás, közölte a Független Biztosítási Alkuszok Magyarországi Szövetsége. Az új szereplő az osztrák Hagelversicherung társaság biztosításait közvetíti.

TEJTÁMOGATÁS

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2014. május első napjaiban elindította az átmeneti nemzeti tejtámogatás végkifizetését. A jogcím keretében közel 1500 ügyfél több mint 1,1 milliárdos támogatásban részesül.

HUNGARIKUM PÁLYÁZAT

Több mint 100 nyertese van a 2014. évi nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, kutatásának, népszerűsítésének, megőrzésének és gondozásának támogatására kiírt pályázatnak.

A Vidékfejlesztési Minisztérium által 2014. január 31-én meghirdetett támogatási pályázat célterületeire több mint 550 pályamű érkezett be.

A teljes támogatási igény meghaladta az 1,2 milliárd forintot.

A beérkezett pályázatokat formai és jogszabályi szempontból a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet vizsgálta meg.

A befogadott mintegy 350 pályázat tartalmi értékelését a vidékfejlesztési miniszter által felkért és kinevezett szakértőkből álló Bíráló Bizottság végezte.

KISHAL - KISVÁLLALKOZÁS

Minden fiúgyermek meghatározó élménye a vízpart, a horgászat, a halászat. Ekkor határozzák el, hogy halászok lesznek, vagy ha nem is, de vízparton élnek. Aztán lassan elfelejtődik minden. Dankó István nem felejtette el, egész életét a halászat határozta meg. Szarvason az Aranykárász Bt. ügyvezetőjeként halszaporítással, neveléssel, kereskedelemmel foglalkozik.

A gyerekkori indíttatásról szólva a következőket mondta a vállalkozás vezetője.

- Mint iskolai tanuló, 13 évesen nyári szünidős diákmunkásként kezdtem itt a Haltenyésztési Kutató Intézetben. Azt követően minden vakációm itt töltöttem. Szarvason, a főiskola vízgazdálkodási és meliorációs szakán végeztem. Óriási előnyünk volt, hogy a főiskolán erős gyakorlati képzést kaptunk, amely alapjaiban határozta meg a későbbi szakmai pályánkat. 1974-ben gyakornokként kezdtem az intézetben a munkát, és 1988-ban mint főágazatvezető fejeztem be itteni pályafutásomat. Akkor már 620 hektáros tógazdaságot irányítottam annak összes bajával, gondjával. Az anyaállomány és a szaporító állomány előállításától a kereskedelemig minden hozzám tartozott. Annak idején ez a tevékenység önálló főágazata volt a Haltenyésztési Kutató Intézetnek, nemzetközileg igen elismert intézetről van szó, a méretekre jellemző, hogy az intézeti létszám a kutató és termelő egységek összességében 330 fő volt. 1989-ben mentem el dolgozni egy halászati szövetkezetbe, de egy év után visszaváltottam a tógazdaságra, be kellett látnom, hogy én ezen a területen vagyok otthon. 350 hektáros tógazdasá-

got irányítottam ügyvezető igazgatóként, 1994-től önálló vállalkozásba kezdtem, megalapítottuk a feleségemmel a halászati szakszolgálati, szaktanácsadó bt.-ket. Az alaptévékenység a halgazdálkodás, haltenyésztés, és szaktanácsadás, később szakoktatás, valamint kis- és nagykereskedelem, szakfordítás.

Szokatlan a szaktanácsadás a mezőgazdasági kisvállalkozások tevékenységében. Mi indította erre?

- A szaktanácsadást illetően voltak illúzióim. Azt gondoltam, hogy a rendszerváltás után az induló vállalkozók részére fontos lesz a szaktanácsadás. Nem volt helyes idea, ami majd mindenegyes esetben egy év után beigazolódt. Az első év után majdnem minden szaktanácsolt úgy találta, hogy érti és tudja ezt a szakmát. Kénytelen voltam belátni, hogy bizonytalan, kegyelem kenyér a szaktanácsadás.

A termelő vállalkozásról a következőket mondta Dankó István.

- A szaktanácsadás mellett termelő tevékenységet (mesterséges halszaporítás, előnevelést) is folytatott a Társaságunk bérelt területen és létesítményben.

Termékeinket jórészt Magyarországon értékesítjük, tógazdaságoknak, horgász-egyesületeknek. De értékesítünk külföldi partnereknek is. Vannak kereskedelmi partnereink Csehországban, Lengyelországban, Romániában.

Tudjuk, hogy hazánkban nem jelentős a hal-fogyasztás. Ezért indokolt a kérdés: mennyire nyújt biztos megélhetést egy halászati vállalkozás?

- Hát ez jó kérdés, a válaszom pedig úgy kezdem, hogy attól függ...

- hogy milyen az időjárás, a gazdasági, kereskedelmi, kereslet-kínálati helyzet,
- milyen a szabályzó rendszer és az abból adódó ügyintézés sebessége.

Ez a néhány felsorolt tényező jelentősen meghatározza az ilyen jellegű tevékenységek hatékonyságát jövedelmezőségét is. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ez is mezőgazdaság, csak annyiban különbözik a mezőgazdaság többi ágától, hogy kitétségben olyan mint a növénytermesztés, de magában hordozza az állattenyésztésre jellemző kockázatokat is, mindemellett a környezeti hatások is hangsúlyosabban jelentkeznek, és a vagyonvédelem sem egyszerű dolog ebben a szakmában.

Nem nagy a tógazdaságunk, maga a családi gazdaság 50 hektár, de még 30-40 hektárt szoktunk bérelni. Ez a kereslettől függ. Ha nagyobb a megrendelés, akkor keresünk bérelhető területet. Ami a legfontosabb: rendkívül kiszámíthatatlan a piac. Külföld az áruhalon keresztül rettenetesen befolyásolja az mi lehetőségeinket is. Hiába, hogy mi nem foglalkozunk áruhal előállításával, de a partnereim aszerint vásárolnak ivadékokat, hogy milyenek ítélik meg az áruhal piacát. Ezzel behatárolják a mi értékesítési lehetőségeinket, és - nem utolsó sorban - az ár alakulását. Ami a legrosszabb a dologban, hogy manapság elsősorban nem a minőség, hanem az ár érdekli a vevőt. Van, hogy úgy köt valaki üzletet, hogy meg sem nézi az árut.

„mindig van készenléti hitelkeret, ami mögött az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll.”

Dankó István

Ez a minőség ellen hat. Sokszor mondják, hogy neked szép halad van, de a tied a legdrágább. Én viszont nem engedek a minőségből, ez szakmai önrizet kérdése is. A piaci zavarokról szólva azt is látni kell, hogy megjelennek olyan emberek, akik hozzáértés, illetve gyakorlat híján próbálnak gyors eredményeket elérni, azt hiszik, hogy a haltenyésztésből könnyen lehet gazdagodni. Aztán tavasszal elkezdik árulni az ábrándjaikat, megbecsülik (képzelik), hogy mennyi halat termelhetnek, és ez elegendő ahhoz, hogy leverjék az árakat, de ők is kárát látják, mert kiderül a lehalászat végére, hogy nincs annyi haluk, mint gondolták, és a kevesebb halat ők is kénytelenek lesznek olcsóbban adni, aminek az árát maguk szorították le a látszólagos kínálatlaltal.

Milyen pályázatokon vett részt a vállalkozás? - kérdeztük Dankó Istvánt.

- Mivel bizonytalan a piaci helyzet nagyobb léptékű fejlesztést egyelőre nem tervezünk, nem látjuk szükségét a pályázatokon, vagy meghirdetett programokban való részvételnek. Mi inkább a kevésbé látványos, lassú, de biztonságos haladás hívei vagyunk. Ha olyan lesz a gazdasági környezet és a pályázatok, támogatások, feltétel rendszere megfelel a társaságunk lehetőségeinek, élni fogunk vele, ha nem akkor a lehetőségeinket felmérve a bankunkhoz fordulunk ez ügyben.

Ehhez biztonságos banki háttér is szükségeltetik.

- Az megvan. Nagyon jó a kapcsolatunk a Sarvas és Vidéke Takarékszövetkezettel.

Több bank is megkeresett bennünket de mi - minden kecsegtető ajánlat ellenére - maradtunk a takarékszövetkezetnél. A maradás legfőbb oka, hogy a helyi banknak nincsen soklépcsős döntési rendszere, különféle cenzúrabizottságai, itt helyben születik a döntés, ezért gyors és rugalmas pénzügyintézet. Lehet máshol olcsóbb a pénzügyi szolgáltatás, de az, hogy itt nem terjesztik föl több lépcsőben a kérelmünket, - amely során személytelenül döntenek többet ér mindennél. A takarékszövetkezet pontosan ismeri a mi helyzetünket, ezért például mindig van készletlenti hitelkeret, ami mögött az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll.

Merre tovább? Növelhető a halszaporítás Magyarországon?

- Igen de ez csak technikai kérdés. Az alapkérdés szükség van-e rá? Jelen pillanatban nincs ilyen irányú igény. Ezért nem célunk a mennyiségi fejlesztés, inkább a minőség tartása, további javítása a fontos. Ehhez fejleszteni kell a technológiát, hogy minél egyszerűbben, biztonságosabban termeljünk, és - ha lehet - a halkeltető vezérlését szeretnénk megoldani. A keltetőház ilyen irányú felügyeletét - már vagy - nyolc éve megoldottuk. A keltetőház technológiai biztonságát egy hardver őrzi, ha például áramkimaradás van, vagy leáll a vízkeringetés, zavar keletkezik az oxigénellátásban, akkor nálam telefonon jelez, a helyszínen tartózkodó ügyeletes ez alatt intézkedik, mert különben húsz perc alatt elpusztulna az állomány. Szinte az egész technikát duplán építettük

ki, így áramszünet esetén, csak be kell indítani az aggregátort. Ha egy szivattyú meghibásodik azonnal kapcsolható a tartalék szivattyú, és sorolhatnám végig a technikai elemeket. A pusztán mennyiségi növelés azért sem lehet a fejlesztés célja, mert ha növekszik a kereslet, a jelenlegi kiépítettségben is benne van a növekedés lehetősége. Jelen esetben ez nem a technika, hanem vállalás, döntés és szervezés kérdése.

Mi határozza meg a termelés szerkezetét?

- Alapvetően a kereslet a meghatározó, de igyekszünk a nagyobb hozzáadott értékű fiatalabb korosztályú termékeket előállítani, értékesíteni. Minél fiatalabb a hal, annál nagyobb a hozzáadott értéke.

Az ilyen méretű és tulajdonosi körű vállalkozásnak az egyetlen előnye, a döntéshozás gyorsasága és ezáltal a gyors piaci alkalmazkodás. Igaz, hogy ez a legkockázatosabb része a szakmának, hiszen sok dolgot nem lehet előre látni. Nem véletlen, hogy a technológiai folyamatban minimalizáljuk, szinte kiiktatjuk a kockázatot tehát a fejlesztés főiránya is ez kell legyen. Ha mindezt az egész rendszerre vonatkoztatom, akkor azt mondhatom, hogy a következő évek stratégiája a minél teljesebb biztonság megteremtése és a minőség folyamatos javítása.

A TERMÉKEK SZÁRMAZÁSI HELYÉNEK FELTÜNTETÉSE

A jelenlegi önkéntes gyakorlat helyett minden terméken kötelezően fel kellene tüntetni, hogy hol készült - szerepel abban a fogyasztóvédelmet szolgáló jogszabálytervezetben, amelyről a közelmúltban foglalt állást az Európai Parlament. A rendelet, amelyről a másik uniós társjogalkotó intézmény, a tagállamok szakminisztereit tömörítő Tanács még nem alakította ki a maga álláspontját, abban szabad kezdet adna a tagállamoknak, hogy egy unióban készült terméknel pontosan fel kell-e tüntetni a származási országot, vagy csak azt kell jelezni, hogy az Európai Unióban készült. Az erre vonatkozó döntésnél tekintettel kell lenni arra, hogy a veszélyes termékek kiszűrését szolgáló úgynevezett RAPEX gyorsriasztó rendszerben tavaly fennakadt árucikkek 10 százalékánál nem volt feltüntetve a származási ország, így nem lehetett megállapítani, hol készült.

A tervezett rendelet szerint valamely több országban előállított terméknel azt az országot kellene majd származási helyként feltüntetni, ahol az utolsó, gazdaságilag indokolt feldolgozás vagy megmunkálás történt, és amelynek eredményeként új termék jött létre.

A fogyasztóvédelem kérdéskörével foglalkozó rendelettervezetben a parlament emellett azt is javasolja, hogy az Európai Bizottság állítson össze feketelistát azokról a cégekről, amelyek rendszeresen megszegik az EU termékbiztonsági előírásait. A fogyasztók által elszenvedett károk európai szintű adatbázisának létrehozását is javasolják.

A szóban forgó fogyasztóvédelmi rendelet úgynevezett rendes jogalkotási eljárásban készülhet majd el, amely szerint uniós jogszabályt csak az Európai Parlament és a Tanács egyetértésével lehet elfogadni.

TANYASI TERMÉKEKET ÁRUSÍTÓ FŐVÁROSI PIAC FELTÜNTETÉSE

Átadták a főváros első, a hét hat napján tanyasi termékeket árusító piacát. Az annak helyét adó Hold utcai vásárcsarnokot 220 millió forintból - teljes egészében nemzeti forrásból - újíttotta fel a helyi önkormányzat a Vidékfejlesztési Minisztérium segítségével. Korszerűsítésre került a vásárcsarnok komplett szerkezete, és a tanyasi termékek értékesítésére szolgáló standokat alakítottak ki. Így a gazdálkodók újabb lehetőséget kaptak, hogy áruikat a rövid ellátási láncnak köszönhetően közvetlenül a fogyasztóknak értékesítsék. A vidékfejlesztési tárca „piacprogramjának” eredményeként ma már mintegy 120 gazdapiac működik az országban, és várhatóan továbbiak nyílnak majd meg.

NEMZETI AGRÁR-TÁMOGATÁSOK

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2014 májusában folytatta az állattartókat segítő nemzeti forrásból finanszírozott támogatások kifizetését. Az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése intézkedéshez kapcsolódva a baromfi ágazat esetében több mint 24 millió forintot, míg az egyéb állatfajok esetében 114 millió forintot folyósított a gazdálkodóknak a Hivatal. A sertésfeldolgozást végző élelmiszer-feldolgozók részére nyújtott de minimis támogatás keretében mintegy 44 millió forint kifizetésére került sor azon feldolgozók részére, amelyek jóváhagyott támogatási kérelmük alapján kifizetési kérelmet nyújtottak be. A támogatási konstrukció keretében gépek, technológiai berendezések, feldolgozó eszközök, illetve feldolgozott termék szállítására alkalmas hűtőtérrel rendelkező tehergépjármű beszerzéséhez lehetett támogatást igényelni. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében a Hivatal 240 méhészt részére 16 millió forintos támogatást fizetett ki a vándoroltatáshoz, mézkinyeréshez és léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzésének segítésére. Az utolsó kb. 200 ezer forintos támogatás kifizetésével lezárult a méhészeti járművek üzemeltetési költségeinek de minimis támogatása.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

A MAGYAR AGRÁRIUM ÉS AZ UNIÓS TAGSÁG TÍZ ÉVE

A magyar agrárszektor számára előnyös az uniós tagság. Az Európai Unió költségvetési be- és kifizetéseit tekintve Magyarország nettó kedvezményezett státuszt élvez, amelyből az agrárium is nagymértékben részesedik - értékelte a Vidékfejlesztési Minisztérium Magyarország uniós tagságának elmúlt egy évtizedét. A 2004-2013 közötti időszakban összesen mintegy 4800 milliárd forint támogatás került kifizetésre az ágazat számára, ennek hozzávetőlegesen 70 százaléka származott uniós forrásból.

A tárca az ágazat támogatására 2004-ben kb. 156 milliárd forintot fordított, amelynek 86 százalékát nemzeti forrásból finanszírozta. 2005-től kezdődően a területalapú támogatások kifizetésének megkezdésével több mint duplájára emelkedett a kifizetett támogatási összeg. Majd 2007 után a vidékfejlesztési programok beindulásával további jelentős emelkedés következett be. A közösségi források aránya évről évre emelkedett, tehermentesítve ezzel a nemzeti költségvetést is. 2014-re a kezdeti arányok gyökeresen megváltoztak. Az idej tervezett mintegy 725 milliárd forintos agrár és vidékfejlesztési támogatásnak már a 80 százaléka érkezik az Európai Unió költségvetéséből, és csak 20 százaléka hazai finanszírozás.

Az uniós tagság első évtizedében jelentősen nőtt az ágazat termelése és jövedelmezősége is. Az Eurostat adatai szerint a magyar mezőgazdaság kibocsátása az uniós átlagnál 2 százalékponttal gyorsabban növekedett 2004 és 2013 között. Ugyanebben az időszakban a mezőgazdaság hozzáadott értéke 67 százalékkal, a nettó vállalkozói jövedelem - részben a

támogatások nagymértékű növekedésének köszönhetően - közel 130 százalékkal bővült. Így az ágazat termelési érték arányos jövedelmezősége háromszorosára, tőkearányos nyeresége pedig kétszeresére emelkedett.

A szóban forgó időszakban a mezőgazdasági termelés szerkezete is átalakult, megváltozott a növénytermesztés és az állattenyésztés korábbi évekre jellemző kb. azonos aránya. A növénytermesztés részesedése az utóbbi években meghaladta a 60 százalékot. Ez csak részben tudható be az uniós támogatásoknak, legalább olyan fontos tényező a piacnyitás következtében felerősödő verseny, amely nehéz kihívások elé állította a technológiai lemaradással és jövedelmezőségi problémákkal küzdő magyar állattenyésztőket.

Mivel az uniós csatlakozás eredményeként a magyar agrárium számára tekintélyes költségvetési transzfer állt rendelkezésre, lehetővé vált az ágazati költségvetés mozgásterének kiszélesítése. Általában stabilizálódott a gazdák jövedelemtermelő képessége, és nőtt az ágazat a versenyképessége, hatékonysága. A közvetlen támogatások pozitívan hatottak a gazdálkodás stabilitására, elsősorban a növénytermesztésben. Az agrártámogatások jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar mezőgazdaság az elmúlt években a rendszerváltás óta a legstabilabb pénzügyi mutatókat érte el. Például a mezőgazdaság adózás előtti eredménye rekordszintet mutatott. A támogatásoknak köszönhetően az uniós csatlakozást követően 2006 kivételével valamennyi évben a pótló beruházásokon túl kapacitásbővítések, technológiai fejlesztések is történtek.

ÁLLATTARTÓK ÉS KERTÉSZETEK TÁMOGATÁSA

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2014. április végén 800 millió forint támogatás kifizetését hagyta jóvá mintegy 130 kérelmező részére. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból társfinanszírozott támogatásból a gazdálkodók állati férőhelyek kialakítását, az állattartás minőségének javítását szolgáló beruházásokat, valamint környezetbarát és energiatakarékos kertészeti eszközök beszerzését valósíthatják meg.

TÁMOGATÁS VIDÉKI FEJLESZTÉSEKRE

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2014. április utolsó napjaiban kb. 800 millió forint kifizetését hagyta jóvá különféle vidékfejlesztési célú támogatásokra.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból társfinanszírozott támogatásokból mintegy 170 kérelmező részesül, akik elsősorban épület felújításokra, infrastruktúra fejlesztésre, játszóterek korszerűsítésére, továbbá új piacok létrehozására fordíthatják a megkapott összeget.

A 2014-2020-AS UNIÓS KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAK OPERATÍV PROGRAMJAI

A kormány 2014. május közepi ülésén áttekintette a Brüsszelnek benyújtandó, következő hét éves uniós költségvetési időszak keretprogramjait, és véglegesített nyolc operatív programot. Az új fejlesztéspolitika vezérelve a közvetlen gazdaságfejlesztés súlyának növelése. A kormány elképzeléseinek megfelelően a GINOP (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program), a TOP (Területfejlesztési Operatív Program) és a VEKOP (Versenyképes Közép-Magyar-

ország Operatív Program) programokra a rendelkezésre álló mintegy 7500 milliárd forintos támogatási forrás 60 százaléka jut.

A Széchenyi 2020 Program az alábbi operatív programokból áll:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program - TOP
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program - GINOP

- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program - VEKOP
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program - KEHOP
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program - EFOP
- Vidékfejlesztési Program - VP
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program - IKOP
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program - MAHOP

A BOGYÓS GYÜMÖLCS ÉS CUKORTÁMOGATÁS FOLYÓSÍTÁSA

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal a közelmúltban megkezdte a területalapú támogatáshoz kapcsolódó elkülönített boggyós gyümölcs támogatás utalását. Ezen a jogcímen összesen több mint 116 millió forint kerül kifizetésre hozzávetőlegesen 200 kérelmező részére. A kifizetés a kérelmek lezárásával folyamatosan történik azon gazdálkodók részére, akiknek a területalapú támogatási kérelmét a Hivatal jóváhagyta, és a jogszabályban foglalt feltételeket teljesítették.

A Hivatal újabb 3 milliárd forint utalásával folytatja a területalapú támogatáshoz kapcsolódó elkülönített cukortámogatás kifizetését. (A jogcímen a teljes keret 12 milliárd forint, melyből eddig már 6 milliárd forint megérkezett a kérelmezők számláira.) A támogatás kifizetése a kérelmek lezárásával folyamatosan történik azok részére, akik területalapú támogatási kérelme jóváhagyásra került, és a jogszabályban foglalt feltételeket teljesítették.

AKG, KAT ÉS NATURA 2000 TÁMOGATÁS

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2014. május első felében 44 milliárd forintot fizetett ki agrár-környezetgazdálkodási (AKG) támogatásra mintegy 12 ezer kérelmező részére.

A 2009-ben meghirdetett AKG intézkedések a mezőgazdaság által érintett fizikai és természeti környezet állapotának megőrzésére és javítására szolgálnak, ezzel is elősegítve a minőségi termékek előállítását.

Az AKG intézkedések a kedvezményezettek által vállalt öt-, illetve tízéves célprogramokban valósíthatók meg.

Az AKG mellett a 2014-es évben folyamatosan zajlanak a kedvezőtlen adottságú területek támogatására (KAT), valamint a Natura 2000 gyepterületek támogatására szolgáló kifizetések is. A KAT esetében 3,1 milliárd forint utalása történt meg 7 800 kedvezményezettnek. A Natura 2000 támogatás keretében pedig a Hivatal 2,5 milliárd forintot fizetett ki közel 7 000 gazdálkodónak.

Az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott fenti jogcímekek esetében a kedvezően elbírált támogatási kérelmek kifizetése már több mint 95 százalékban megtörtént.

A KÜLÖNLEGES RIZSTÁMOGATÁS KIFIZETÉSE

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal a 2014. május közepétől fizette ki a különleges rizstámogatást a kedvezményezetteknek. Ezen a jogcímen mintegy 60 rizstermesztő részére összesen több mint 380 millió forintot folyósított a Hivatal.

A fajlagos támogatási összeg hektáronként mintegy 136 ezer forint. A különleges rizstámogatás jogcímen azok a gazdálkodók igényelhetek támogatást a 2013. évi egységes kérelemben, amelyek gazdasági szempontból sérülékeny, illetve környezeti szempontból érzékeny területeken termesztettek rizst.

A támogatásnak az is a feltétele volt, hogy a szóban forgó terület bevetésére legkésőbb 2013. május 31-ig sort kellett keríteni, és a vetést - rendes növekedési feltételek mellett - legalább a virágzás kezdetéig meg kellett őrizni. Egy rizstermesztő csak egyszeri kifizetésben részesülhet a szóban forgó terület után.

Ugyanakkor a különleges rizstámogatás csak olyan területek után volt igényelhető, amelyre egységes területalapú támogatást is igényeltek.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi títkárs: Sullay Viktória | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760
Fax: (1) 373 8455 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető